

verbis Sanctus Spiritus locutus inducatur, & commentitia quaedam oracula venditentur.

n. 4. Esdr. 2. 34. &c. & 6. 25. alibi.

Credimus etiam non inviti, vixisse Scriptorem furentibus adhuc primis in Christianos persecutionibus, cum de Martyribus (n) motisque in vera Fidei assertores persecutionibus sermonem habeat. Objectum sibi per visum hominem narrat cap. 13. 1. &c. e mari emergentem, qui Mundi universi œconomia turbata, e quatuor Cœli ventis adversarios in se provocabat. Sculptit ille sibi impervium & inaccessible montem, quo tutus ab adversariorum conatibus evasit; unde verò mons ille excisus prodierit, frustra indagatum est. Subeuntes adversarios suos vir ille oris halitu exsufflavit. Tum hominum turbam pacis amantem ad se invitavit. Ipse est quem conservat Altissimus, qui per seipsum liberavit creaturam suam. Ecce dies veniunt quando incipiet Altissimus liberare eos, qui super terram sunt; & alii alios cogitabunt debellare, Civitas Civitatem, locus locum, & gens adversus gentem; & Regnum adversus Regnum. Ipse autem Filius meus arguet, qua adinvenerunt gentes. Sermonem habet de bello quodam & clade futura Judææ, multo quam quæ sub Caldæis contigit fœdiori

[o]; ea occasione ait: De ligno stillabit sanguis, & lapis dabit vocem suam, & populi commovebuntur, & regnabit quem non sperabunt. Quid hic Author insinuet, sine glossa intelligimus. Extat locus iste tanquam e Propheta aliquo relatus in Epistola S. Barnabæ nomine scripta, quam sententia paulò a Vulgata discrepat: Et quando hac consummabuntur? & dicit Dominus: Cum lignum inclinatum fuerit, & resurrexerit, & cum de ligno sanguis stillaverit. Non inviti suspicamur fieri potuisse, ut Epistolæ Author, sicut & Scriptor Libri sub Esdræ nomine vulgati, ex uno eodemque fonte, scilicet vel ex opere quodam apocrypho, vel e traditione aliqua oraculum derivarint. Si quis contendat, Scriptorem Epistolæ ad locum 4. Esdræ spectasse, novum ille habebit argumentum adversus Epistolæ sinceritatem, tanquam sub ementito Apostoli nomine, proculsa; vel saltem multo retrahenda illi erit ætas Authoris Libri 4. Esdræ, & cum initio vel saltem dimidio secundi sæculi componenda. Porro Author iste Libri recentius, quam sub exitum secundi sæculi, nequaquam constituendus, utpote cuius Opus legerint S. Irenæus, Tertullianus, S. Clemens Alexandrinus, & S. Cyprianus tertii sæculi Scriptores.

o 4. Esdr. 5. 2. & segue.

DISSERTATIO AN ESDRAS SCRIPSERIT SIVE restauraverit Libros Sacros.

a Vide Bellarm. de verbo Dei lib. 2. c. 1. Natal. Alex. tom. 2. in Vet. Testam. Marian. nitor. in Epist. S. Hieronym. ad Paulin. Valron. Prolegomen. &c.

S I quarti Esdræ asserta habetur in Ecclesia autoritas, nihil esset quare honor restauratorum Sacrorum Bibliorum. Esdræ invideretur; apertior est enim ejus Libri sententia, quam ut per ambages aliò deflectatur. Accedit etiam consensus complurium Patrum & Scriptorum Ecclesiasticorum, quibus una sedit sententia, Libros omnes veteris Testamenti ante captivitatem scriptos, cum incendio sive ignoto alio casu periissent, Esdra Divino Spiritu afflato authore iterum Scriptis mandatos fuisse. Cum verò prioris hujus sententiæ Authoris fides sublesta sit in Ecclesia, nihil est cur eorum qui illum secuti sunt, suffragium alicujus momenti habeatur; quin etiam perniciosæ ex illa consecutiones facile deducendæ in causa fuerunt, cur nos exemplum & autoritatem præstantissimorum Theologorum secuti, omnibus viribus refutandum commentum suscipiamus (a).

à communi cæterorum fato Sacrum Exemplar servasse, quod deinde à se post captivitatem transcriptum Hebræorum manibus commiserit. Tertia tandem, recensuisse illum, & restituisse vetera Originalia, quorum pro viribus ita verba servavit, ut illis tamen non serviret; in unum etiam corpus omnia redegisse, cum alioquin antea nullo inter se vinculo federe jungerentur. Tres istæ opiniones in eo potissimum conveniunt, Scripturas omnes Divinas sive unius, sive plurium Opus habeantur, uni tamen esse Sancti Spiritus operationi deputandas; ut proinde nihil in Libris Canonis habeatur, cui Divina & infallibilis autoritas desit.

Author quarti Esdræ fons est, & unicum momentum opinionis de abolitione Sacrorum Librorum, eorumque Esdræ authore reparatione. Narrat Author cap. 14. 19. 20. 21. se cum fortè Domino adfueret, vocem invitantis audisse, qua instruere fratres suos jubebatur. Reposuit ille „ Ecce ego abibo sicut præcepisti mihi, hi, & corripiam præsentem populum. „ Qui autem interim nati fuerint, quis commonebit? Positum est ergo sæculum „ in tenebris, & qui in habitat in eo „ sine

sine lumine; quoniam lex tua incensa est; propter quod nemo scit, quæ à te facta sunt, vel quæ incipient opera. Si enim inveni in te gratiam, immitte in me Spiritum Sanctum, & scribam omne quod factum est in sæculo ab initio, quæ erant in Lege tua scripta, ut possint homines invenire semitam, & qui voluerint vivere in novissimis, vivant. Et respondit ad me, & dixit: Vadens congrega populum, & dices ad eos, ut non quarant te diebus quadraginta, tu autem prepara tibi buxos multos, & accipe tecum Saream, Dabriam, Salemiam, Echanum, & Asiel, quinque hos qui parati sunt ad scribendum velociter, & venias huc, & ego accendam in corde lucernam intellectus, quæ non extinguetur quoad usque finiantur, quæ incipies scribere. Et tunc perstitis quedam palam facies, quedam sapientibus abscondere trades; in crastinum enim hac horâ incipies scribere. In frequenti ergo populi concione Esdras populo omnia exposuit, injunxitque ne toto 40. dierum spatio quisquam ad se accedere auderet. Assumptis deinde viris ad eam rem destinatis, mane alterius diei vocem audivit invitantis, ut aperto ore oblatam portionem hauriret. Ille ore statim inhianti aqueum liquorem, colore tamen ignem referentem, potavit: quo hausto, nimio veluti intelligentiæ æstu viri cor exundabat, sapientiâ pectus redundabat, spiritum nunquam memoria desituit, aperitque ad loquendum os nunquam quievit. Eodem intelligentiæ Spiritu quinque illi viri ab Altissimo donati, qui dictantis verba ita excipiebant, ut ne obscuris quidem scripto referendis deessent. Cibum ad noctem differabant, cum interim Esdras diu noctaque loquendo nunquam lassaretur. Ita spatio 40. dierum non minus quam 204. Libri scripto exarati sunt. Et cum complevisset quadraginta dies, locutus est Altissimus dicens: Priora quæ scripsisti, in palam pone, & legant digni & indigni. Novissimos autem septuaginta conservabis, ut tradas eos sapientibus de populo, in his est enim vena intellectus, & sapientiæ fons, & scientiæ flumen. An 100. priores Libri Veteris Testamenti scripta, 70. verò reliqui Novi Testamenti designent, incertum. Illud constat, Patres & Authores Ecclesiasticos opinionem inde suam de adornatis iterum ab Esdra Sacris Libris hausisse. Sententiam illorum qui Esdræ, & Senioribus eius ætatis adornatam Psalmorum collectionem tribuunt, cum quisque si quæ memoria teneret in medium conferret, apud Origenem legas (†). S. Clemens Alexandrinus intercidisse prorsus Sacros Libros in captivitate Babylonica autumat, quos deinde Esdras Spiritu Dei afflatus restituerit (b). S. Basilius Magnus (c) ostendi adhuc in Judæa plantitum narrat, in quam Esdras recudendis Sacris Scripturis ad omnium gentium utilitatem secessit. Leonitius (d), S. Isidorus, (e) & recentiorum

† In fragmento in Hexaplis D. Bernar. Montefaucon. Strom. lib. 1. & postea pag. 342. c. Epist. ad Chilonem. d. Leont. lib. de sectis. art. 2. e. Isidor. lib. 6. Origin. c. 1. Raban. Maur. Liran. Genebr. Sixt. Senesl. lib. 1. & Joban. de Raguso orat. habitâ in Concilio Constant.

Authorum plurimi huic visioni fidem adhibuerunt, cujus unicum momentum est opinio de absumptis incendio Sacris Libris injuriâ Chaldæorum, vel saltem incuriâ Hebræorum sive in excidio Jerusalem, sive in captivitate Babylonica, amissis, cujus opinionis fidem sublestat infra arguemus. Optatus Milevitanus autumat, Antiochum Epiphaniem Sacros Libros igne abolevisse, quos tamen Esdras memoriâ suggerente omnes reparaverit: Ut per unum hominem Esdræ tota Lex, sicut antea fuerat, ad apicem distaretur (f). Sed crasso planè errore Esdras cum Antiochi Epiphaniæ ætate componitur; facile autem viro imposuisse potuit Textus 2. Macch. 8. 23. ubi Esdras pro Eleazarò legitur. Vel si mavis, Esdræ sub Macchabæis florentem cum altero Esdra in captivitate Babylonica agente confundit.

S. Basilius cæterique Patres afflatum Esdræ S. Spiritu, ut reparandis sacris Libris par esset, post solutam captivitatem, & reditum in Palæstinam statuunt. Sed ex ipso Authoris Textu planum est, vel saltem credulis Lectoribus insinuatur, Opus ab eo susceptum in agro Babylónico, 30. annis ante captivitatem (g); simulque ex lectione veri Esdræ intelligimus, cum in Judæam venisset, Dei legem in manibus suis habuisse. Ita enim ad illum Artaxerxes (h): Missus es ut visites Judæam, & Jerusalem in Lege Dei tui, qua est in manu tua.

Reliqui verò Patres hinc Textus evidentia, & autoritate quarti Esdræ, quem Librum suspiciunt & observant, permoti, veriti pariter, ne ex priori illa opinione suspitionis aliquid perniciosæ creetur; per suasque demùm Sacros Libros nunquam penitus intercidisse, mediam sententiam elegerunt, rati Esdræ quidem Sacros Libros reparasse simul, & evulgasse, non quidem iterum procedendo, sed recensendo, atque à mendis, quæ sive Amanuensium incuriâ, sive longâ sæculorum oblivione irrepserant, uno verbo, e naufragio illos servasse, collectisque preciosis reliquiis novæ Exemplaria transcripsisse, vetera pluribus in locis pristino nitore, adjectis etiam, si forte opus erat, explicationibus restituisse. S. Irenæus lib. 3. cap. 25. post institutum de Septuaginta Interpretibus, quos S. Spiritu afflatos credit, sermonem, ut huic historię fidem conciliet, ait, Sacris Scripturis in captivitate fœdè corruptis, post elapsos servitutis annos Esdræ Divino Spiritu afflatum virum, à Deo sub Artaxerxe excitatum, præteritorum Prophetarum omnes rememorasse sermones, & restituisse populo eam Legem, qua data esset per Moysen. Hunc Irenæi locum integrum retulit Eusebius (i). Sed major videtur Textus Græci originalis quam Latini S. Irenæi energia; exprimit enim Esdræ iterum veteres Prophetas recensuisse, & Libros Moysis restituisse. Quare eorum unus haberi potest, qui primam opinionem de resectis ex integro Sacris Libris ab Esdra tuentur; & dum corruptionem Scripturarum appellat, non Textus aliquam deprava-

f Optat. lib. 7. pag. 114. Edit. V. C. D. Dupin.

g Vide 4. Esdræ 10. 44. &c. & 12. 40. &c. & 14. 1. h 1. Esdr. 5. 11. 14.

i Hist. Eccl. l. 5. cap. 8.

k Idem Praefat. in Ps. & Comment. in Psal. 62.

vationem insinuat, sed integrum illius excidium, quasi prorsus interierit. Idem Eusebius in Commentario in Psalmos (k), non semel eam se persuasione teneri insinuat, quasi Judaei sub Regibus impiis tam alta Sacrarum Scripturarum oblivione tenerentur, ut nulla apud illos Legis Mosaicae Exemplaria, sicut etiam avitae pietatis monumenta restarent. Et in Chronico ad A. 740. ait: Fuit Esdras eruditissimus Legis Divinae, & clarus omnium Judaeorum magister, qui de captivitate regressi fuerant in Judaeam; affirmaturque divinas Scripturas memoriter (& sine ope Librorum) condidisse; & ut Samaritanis non miserent, litteras Judaicas commutasse.

An in eandem sententiam consensisse credendi sint Tertullianus, & S. Hieronymus, ambigo; ille enim de Cultu foeminarum lib. 1. cap. 3. ait: Omne Instrumentum Judaicae litteraturae per Esdras constat restauratum; alter vero adversus Helvidium scribit: Sive Mosem volueris Authorem Pentateuchi, sive Esdras ejusdem instauratorem, non recuso. Apertior est S. Chrysostomus pro sententia de reparatis tantummodo Sacris Libris, & extantibus adhuc Exemplaribus in unum corpus, cum antea separati vagarentur, digestis (l). Ingressum bellum, ait ille, omnes sustulerunt, considerunt: exusta fuerunt tabulae: alium rursus virum inspiravit admirabilem, ut eas ederet, Esdras, inquam, & ex reliquis ab eo compositi fecit.

Pacior etiam de Esdra Theodoretus, scribens tantum virum illum Dei gratia plenum Sacros Libros, corruptos incuria Judaeorum, & malignitate Babyloniorum, recensuisse; factumque ita ut Dei Spiritu vit ille afflatus Sacrarum Scripturarum memoriam innovaret (m). Sed alio in loco ipse in eorum sententiam consentit, qui intercidisse Sacras Scripturas seivente captivitate contendunt. Ait enim Praefatione in Cantica Canticorum: Cum Libri Sacri penitus intercidissent, qua scelere Manassis incendio Exemplariorum partem corruptentis, qua captivitate infortunio: post aliquot annos evolutos, restituito jam de captivitate populo, divinus Esdras Sancto Spiritu afflatus omnes instauravit; hanc nobis plane necessariam operam praestans, ut ejus dono haberemus non Moysen tantummodo, sed & Josue, Judices, historiam Regum, Librum Job, Psalmosque, sexdecim Prophetas, Proverbia, Ecclesiastem, & Cantica Canticorum. Si ergo, addit ille, Esdras nulla Exemplariorum ope, sed sola Sancti Spiritus gratia adjutus potuit omnium mortaliu commodis Libros istos Scripturae mandare; qua vos audacia negatis, hunc Librum Canticorum spirituale non esse? etc. Hic sane remotis ambagibus loquitur: quare & ipse cum ceteris, S. Basilio, S. Clemente Alexandrino, in sententiam de instauratis ex integro sacris Libris concessisse putandus est; non enim potuit apertioribus verbis mentem suam exprimere, ut quae alibi obscure protulerat, ex his debeant lucem accipere. Itaque unus ex omnibus Patribus S. Chrysostomus in ea fuisse

l Chrys. hom. 8. in Ep. ad Heb.

m Praefat. in Ps.

sententia videtur, quae dispersos antea Sacros Libros recensitos, & in unum corpus redactos, repurgatosque ad Esdra autumavit.

Hac tamen sententia, a rarioribus licet finibus adstricta, nobis adhuc minus arridet; vix enim persuademur Sacros Libros V. T. omnes incendio corruptos fuisse, ac vicissim de relictis exuviis quibusdam Esdras totum deinde Sacrorum Bibliorum corpus instauravisse. Ex his enim necessaria quadam consequentia deduceretur, Sacros, qui nunc extant, Libros rudera quadam esse, & reliquias veterum, qui intercidissent; vel si integros habemus, id nos Esdrae Reparatori, & ea quae deerrant suppleti accepto referre debuisse. Quis in animum induceret, ante ejus viri in Judaeam adventum, Zorobabelem, Summumque Sacerdotem Josue Exemplaribus Legis, collectione Psalmorum, Annalibus gentis suae, & Scriptis Prophetarum saltem praecipuis caruisse? Ut quid gentem universam tanta incuriae desidiaeque accusamus? Non deerant profecto in captivitate homines & studio Legis addicti, & in eo scientiae genere peritissimi, qui nihil habebant antiquius, quam ut ejus Exemplaria conservarent. Vix credimus Ezechielem, Danielelem, Mardocheum, Esther, Tobiam, aliosque illustres captivos id committere potuisse, ut Legem Sacrosque gentis Libros in manus gentium permitterent. Ubi unquam legimus, Chaldaeos, bello in Sacras Scripturas indicto, Exemplaria igni & exitio tradidisse? Qua olim cura Jeremias, & Sacerdotes tenebantur, ut ignem sacrum, & Arcam cum Altari thymiamatum, & Candelabro aureo in latebris servarent, eam ne forte ad Sacras etiam Scripturas extendere neglexissent; Scripturas, inquam, & sui pretio & hominum aestimatione illis rebus omnibus praestantiores? Tandem quod potissimum spectat elogium, in Sacra Scriptura, & Regis Pagani testimonio in Esdra collatum (n), Scriba nempe velocis & in sermonibus Domini eruditus, si vel nullum Legis tunc temporis monumentum, vel saltem non nisi rudera quadam, & residua ex igne reliqua supererant?

Qui vero servatos tantummodò ab Esdra Sacros libros digestos sanctaeque custoditos, quo tempore populus malorum captivitatis cura occupatus alia omnia negligebat, qui, inquam, eam sententiam tenentur, illi plurimum ab autoritate quarti Esdrae, abolitos omnes poenitus Sacros libros testantis, recedunt. Pseudo-Athanasius sententiam ex alio, uti quidem insinuare videtur, acceptam praefert (o). Idem Author, quemadmodum etiam S. Hilarius Praefat. in Ps. honorem collectorum Psalmorum in unum corpus, quale hodiernum extat, Esdrae indicat; nihil tamen addunt, quo ita conditos ab illo Psalmos designent, ac Author Libri quarti Esdrae testatur.

Sunt tamen huic opinioni, non secus ac praecedentibus, sua incommoda. Statuit enim Exemplaria Sacrorum librorum omnia, excepto Esdrae, poenitus intercidisse: quod veritati repugnare infra demonstrabimus. Ad hac,

n Esdr. 7. 6. Ipse Scriba velox in Lege Moysi & vers. 11. Esdra Sacerdotis Scribae eruditus in sermonibus Domini & vers. 12. Scriba Legis Dei doctissimi. o Narratur & hoc de Esdra, quod cum Libri per incuriam populi ac diuturnam captivitatem perierant, ipse illos cum vir esset honesti studiosus, & industrius Lector, apud se omnes custodierit, & tandem protulerit, omnibusque tradiderit, atque ita servaverit.

haec, persuasum habent ejus assertores, Libros Sacros jam omnes scriptos fuisse ante captivitatem, atque ita digestos, quomodo nunc etiam leguntur; quod repugnat rebus antea à nobis constitutis in Prolegomenis ad Josue, Judices, Reges, Paralipomena, optimisque Criticæ regulis, quarum ope plurima in iis Libris deprehendimus, non nisi post captivitatem adjecta.

Aliter est igitur ea de re nobis philosophandum. Primum nullum suppetere certum, assertumque rationis monumentum, quo si ve recufos, si ve collectos, si ve instauratos Sacros Libros ab Esdra doceamur: omnia enim ex autoritate quarti Esdrae tenemus, Libri fidei sublesta, sicut & testimonio Hebraeorum, autantium eruditum illum Scribam Canonem Librorum Sacrorum recensuisse; simulque eorum numerum definiisse assensu totius Coetus, quem ipsi magnam Synagogam appellant; quae quidem in re neque Authores nostri inter se, neque Patres hanc opinionem sequuti, aliam possunt illi auctoritatem asserere, quam quae à primo Authore, unde ceteri hauserunt, derivatur. Quare nulla major habenda est illis, quam quae Pseudo-Esdrae fides: his vero submotis, recentiorum Authorum testimonium ultro corruit.

p Vide Genes. in Chronico. Serrarius. Walton. Simon. Hist. Critic. V. T.

q Construens Bibliothecam, congregavit de regionibus Libros & Prophetarum, & David, & Epistolae Regum, & de donariis.

2. Si quis post captivitatem Libros sacros in unum corpus collegerit, id potius Nehemiae, quam ceteris omnibus tribuendum, quem Bibliothecam collegisse 2. Macch. 2. 13, 14. legimus (q). Paria de Juda Macchabaeo, nupiam vero de Esdra legas.

3. Nehemiae studium aemulatus Judas Macchabaeus Libros, & monumenta omnia gentis suae sedulo conquisivit. 4. Ex ipsis Sacris Libris, quales hodie extant, argumentum in adversam opinionem deducimus; docemur enim nupiam Sacros Libros ita in captivitate intercidisse, ut ab Esdra instaurari debuerint; quemadmodum etiam eorum testimonio, neque servatas ab ipso in Exemplarium clade reliquias, nec interciditibus omnibus unum ejus Exemplar intactum perstitisse intelligimus. 5. Inter S. Scripturae Libros alii nunquam à Judaeorum manibus recesserunt toto eo spatio, quod à Moysese ad nostram usque aetatem effluxit; alii vero quaquam serius, ante captivitatem tamen & deinceps innotuerunt; nonnulli tandem post captivitatem scripti, Authorem habent incertum; facile tamen ab Esdra ope veterum monumentorum adornari poterunt.

Horum, quae huc usque deduximus, partem in Prolegomenis ad singulos Esdrae Libros adductis argumentis jam probavimus. Pentateuchus jam inde à Moysese nunquam apud Judaeos cessavit. Post Josue, Judices, & Reges semper praesto fuerunt Annales, si ve rerum ejus gentis memorabilium Commentarii. Davide authore major Psalmorum pars constat, quae deinde perpetua successione ad nos usque devenit. Salomonis aetate, cum Librorum copia plus nimio crevisset, malum illud sapientissimus Princeps deplorat (r). Ipse tamen pluri-

r Eccl. 12. 12.

mos dictavit, quos adhuc tenemus. Prophetarum scripta quis ignoravit unquam, cum vel ipsam editorum oraculorum artem & tempus nossent? Scripta vix exemplaria ardenti populi studio rapiabantur transcribenturque. Omnis etas tulit apud Judaeos viros scientia & Religione amplissimos, quibus nec studium deerat nec pietas servandae Historiae, Legum, Hymnorum, & Canticorum, quorum erat in Templo usus; quemadmodum & Prophetarum lucubrationum, maxime ad historiam gentium conferentium. Superest haec omnia fuis discutiamus.

Scitum est, Moysen tum Leges dictasse cum pariter historiam veterum Patriarcharum, rerumque à se & in Reipublica administratione gestarum. Ambigunt tamen nonnulli, an Libri nomen viri praeferebant genuinum illius Opus habendi sint; Author enim apocryphus sub Esdrae nomine latens, perisse genuinas Moysis lucubrationes, earumque loco alteras ab Esdra substitutas autumat. Alii servata quidem Moysis Opera, sed contracta, interpolata & resecta censent. Utramque opinionem nos everfuros confidimus, id semel ostendentes, Hebraeos semper ad manus habuisse Pentateuchum, quod Moysi Opus tribuerunt, nec unquam fieri potuisse, ut idem Opus, quantum ad fidem historiae spectat, si ve intercidit, si ve corrumperetur. His autem probandis duo constitimus omnium confessione certissima: 1. Moysen Leges & Historiam scripsisse. 2. Jesu Christi aetate eandem fuisse Leges, & Historiam, quae hodie Moysis nomine inscripta superest. Reliquum est igitur, ut tota temporis intercapedine inter Jesum Christum, & Moysen nunquam eos Libros si ve corruptos, si ve abolitos, si ve iterum procos fuisse demonstrarem. Nihil tamen moror levia quaedam, quae si ve longioris temporis, si ve Amanuensium incuria, si ve tandem privatorum quorundam audacia in Textum irreperunt. Id enim vitii Libris Mosaicis, quemadmodum & omnibus aliis, commune est. Est remotissima antiquitas, commune est.

Omnis vero historia, Religio, & politia Hebraeorum his potissimum Mosaicis Libris accepto referenda est. Vix ergo in animum inducere possumus, eos Libros si ve perisse, si ve corrumptos Judaeorum incuriam permisisse, quo maxime tempore politia, Religio, & historia gentis adhuc manebat. Quando vero haec omnia à Moysese usque ad Jesum Christum desierunt? Ratum igitur habeamus, nunquam eam temporis intercapedine incommodi aliquid Mosaicis Libris sensisse. Prima hujus argumenti propositio rata est & inconcussa; alioqui enim nulla historiae & Genealogiarum apud Hebraeos ratio, si nempè Mosaici Libri amoverentur, constaret. Universa illorum Respublica, tum & Religio ad Legum Mosaicarum normam dirigebantur. Qui vero integra Judaeorum natio, florentissima illa, Legumque & privilegiorum suorum tenacissima, id committere potuisset, ut Leges illas suas, tanti porro ad politiam momenti, intercidere pateretur? Fac